

## บทที่ 6

### บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาปัญหาในเรื่องของการใช้เสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ตามที่ได้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทย เพื่อนำมาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาแล้วได้บทสรุป และข้อเสนอแนะ ดังนี้

#### 6.1 บทสรุป

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ภายใต้รัฐธรรมนูญระบอบประชาธิปไตยนั้นในปัจจุบันยอมรับกันว่าผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพในการรับรู้ของประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเป็นผู้ที่ทำหน้าเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ไปสู่ประชาชน ดังนั้นเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจึงมีความจำเป็นในความเป็นอิสระที่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจะกระทำ หรือควั่นกระทำการตามบทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ถือได้ว่าเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเป็นสิ่งที่ควบคู่กันมากกับการพัฒนาการของมนุษย์ โดยถือว่าเป็นการให้หลักประกันอันสำคัญยิ่งในฐานะเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญ

สำหรับประเทศไทยที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และได้มีการใช้รัฐธรรมนูญมากมายหลายฉบับ นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ถึงแม้ว่าในระยะเริ่มแรกของการมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะมีแต่การบัญญัติถึงการแสดงความคิดเห็นไว้อย่างกว้างๆ แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับต่อมาก็ได้เริ่มจำแนกบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพในเรื่องของการแสดงความคิดเห็นมากขึ้นทั้งนี้ เพราะถือว่าเป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในเรื่องการแสดงความคิดเห็นของประชาชนและผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน

จากการศึกษา บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พบว่าเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และนำเสนอข่าวสารของผู้ประกอบ

วิชาชีพสื่อมวลชนภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงปัญหาทางกฎหมายที่เกิดจากกฎเกณฑ์  
ข้อจำกัดเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

ปัญหาในการที่ไม่มีองค์กรในการตรวจสอบการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน  
เป็นการเฉพาะ ว่าการการใช้เสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นจะกระทำไปโดยที่ไม่ชอบ  
ด้วยกฎหมายหรือไม่ และหน่วยงานที่มีอยู่นั้นก็ยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการ  
ได้ควบคุมดูแลได้อย่างเต็มที่ ปัญหาดังกล่าวดังกล่าวส่งผลให้การนำเสนอข่าวสารของผู้ประกอบวิชาชีพ  
สื่อมวลชนนั้นไม่มีความสมดุลระหว่าง สิทธิส่วนตัว กับเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน  
ในการนำเสนอข่าวสาร และสิทธิที่จะได้รับรู้ของประชาชน กับความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์  
สาธารณะ โดยการนำเสนอข่าวสารของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่เป็นการละเมิดนั้นเกิดจาก  
การไม่มีสมดุลในเสรีภาพดังกล่าว ในบางครั้งก็มีการให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวสารมาก  
จนเกินไป ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นพยายามทำทุกวิถีทางที่จะได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร  
โดยมุ่งเน้นแต่การขายข่าวโดยไม่ได้ตระหนักต่อประโยชน์สาธารณะ ว่าประชาชนจะได้ประโยชน์  
จากการนำเสนอข่าวสารนั้นมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่จะนำเสนอข่าว  
โดยเคารพต่อเสรีภาพของบุคคล และไม่ทิ้งประโยชน์ของประชาชน

ปัญหาในเรื่องของการใช้เสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน  
ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้นเกิดจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 นั้น ได้มีการบัญญัติ  
ในเรื่องของการใช้เสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนไว้ในมาตรา 35 วรรคแรกว่า บุคคลที่  
ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าว หรือการแสดงความคิดเห็นตาม  
จริยธรรมแห่งวิชาชีพ ซึ่งในการใช้เสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นในการนำเสนอ  
ข่าวสาร หรือการแสดงความคิดเห็นนั้นให้เป็นไปตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ซึ่งจริยธรรมแห่ง  
วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพนั้นไม่มีสภาพบังคับเป็นการทั่วไปที่จะสามารถนำมาใช้เป็นบรรทัด  
ฐานได้อย่างชัดเจน แต่เป็นเพียงสภาพบังคับสำหรับสมาชิกของผู้ประกอบกิจการสื่อมวลชน  
แต่ละประเภทเท่านั้น

ปัญหาในเรื่องของการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกระทำละเมิดโดยผู้ประกอบ  
วิชาชีพสื่อมวลชน ปัญหาดังกล่าวเกิดจากการที่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นได้ใช้เสรีภาพของตน  
ไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่น จึงควร  
ที่จะกำหนดถึงการกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนไว้เป็นการเฉพาะ  
เพราะว่าการที่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นได้นำเสนอข่าวสาร หรือข้อมูลต่างๆ ควรวิเคราะห์  
ในข้อมูลนั้นแล้วตามวิสัยของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน เมื่อคนรู้อยู่แล้วว่าข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่  
เป็นความจริง หรือเป็นข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการละเมิดสิทธิส่วนตัวของบุคคล หรือเป็นข้อมูล

อันเป็นที่ถึง การนำเสนอข้อมูลดังกล่าวนี้อาจจะทำให้เกิดความวุ่นวายในสังคมได้ ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการแสวงหาความจริงที่สมบูรณ์มานำเสนอให้แก่ประชาชน และถือเป็นบทบาทขั้นพื้นฐานในการทำหน้าที่ให้ความจริงที่สมบูรณ์ต่อสาธารณชนด้วยความซื่อสัตย์ บริสุทธิ์ และเป็นธรรม โดยเห็นแก่ประโยชน์ของสาธารณะเป็นสำคัญ

ปัญหาในเรื่องของสภาพของบุคคลตามกฎหมายสภาพปัญหาดังกล่าวเกิดจากสภาพของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทำให้สภาพของบุคคลได้มีการแบ่งแยกออกเป็นบุคคลธรรมดาและบุคคลสาธารณะเป็นต้น ในเรื่องของบุคคลสาธารณะ ซึ่งบุคคลสาธารณะเป็นบุคคลที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมให้ความสนใจในการดำเนินชีวิตของบุคคลเหล่านี้ ในการนำเสนอข่าวสารของบุคคลสาธารณะนั้นก็จำเป็นที่จะต้องมีการมีขอบเขตที่ต่างจากบุคคลทั่วไป ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารนั้นก็ควรที่จะมีขอบเขตของบุคคลสาธารณะด้วยเช่นกัน เพราะว่าบุคคลสาธารณะก็ถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายซึ่งมีสิทธิและเสรีภาพในความเป็นส่วนตัวเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาในสังคมซึ่งในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ให้การรับรอง และคุ้มครองบุคคลสาธารณะเป็นการเฉพาะ

## 6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาในการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ในเรื่องการใช้เสรีภาพของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสาร หรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

(1) ควรให้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนให้มีสภาพเป็นนิติบุคคล เช่นเดียวกับ สภานายความ แพทยสภา และสภาวิชาชีพบัญชี และให้องค์กรดังกล่าวมีหน้าที่ในออกจริยธรรม หรือจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน และให้มีหน้าที่ในการตรวจสอบ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน โดยเฉพาะ และให้มีอำนาจในการลงโทษผู้ประกอบการอาชีพสื่อมวลชน ในการที่ผู้ประกอบการอาชีพสื่อมวลชนได้ใช้เสรีภาพของตนในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และนำเสนอข่าวสารด้วยวิธีการใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น หรือเป็นการละเมิดโดยไม่ก่อประโยชน์แก่สาธารณะจากการนำเสนอข่าวสารนั้นๆ

(2) สมควรให้มีการจัดทำจริยธรรม หรือจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพของสื่อมวลชนให้สภาพบังคับตามกฎหมาย เพื่อให้มีสภาพที่สามารถบังคับได้ใช้กับผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนให้เป็นการทั่วไป ดังนั้นในการจัดทำจริยธรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนให้มีสภาพบังคับโดยออกเป็นพระราชบัญญัติจริยธรรมวิชาชีพผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน

(3) ควรให้มีการบัญญัติในเรื่องของการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่เป็นความคิดไว้โดยเฉพาะเช่นเดียวกับวิชาชีพ ทนายความ แพทย์ และนักบัญชี โดยมีเนื้อหาในจริยธรรมของดังนี้

1) ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนต้องเคารพต่อกฎหมาย และต้องไม่ประพฤติหรือปฏิบัติการใดๆอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

2) ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้าง หรือผลประโยชน์ใดๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

3) การเสนอข่าวและภาพของสื่อต่างๆ ต้องตระหนักถึงความสำคัญของข่าวและภาพต่อสาธารณชน ไม่เสนอข่าวหรือภาพในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

4) ในการเสนอข่าวหรือภาพใดๆ ต้องหลีกเลี่ยงการล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาส

5) ต้องละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนตัว หมิ่นประมาท ทำให้เสียชื่อเสียง ถูกเกลียดชัง หรือข้อความความที่เป็นการขู่ข่ม

6) ต้องไม่เสนอภาพที่อุจาด ลามกอนาจาร น่าหวาดเสียว หรือที่อาจละเมิดศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม

7) ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าวจนคลาดเคลื่อน หรือเกินเลยจากความเป็นจริง และภาพทุกภาพที่จะนำลงตีพิมพ์หรือออกอากาศ ต้องเป็นภาพที่ได้จากสถานที่หรือเหตุการณ์จริงเท่านั้น ภาพหรือข่าวจะเป็นภาพที่มีการตัดต่อ ต่อเติม หรือตกแต่งไม่ว่าจะเป็นการทำด้วยมือหรือกระบวนการคอมพิวเตอร์กราฟฟิคใดๆ ไม่ได้โดยเด็ดขาด

8) ต้องไม่เสนอข่าวอย่างเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มาชัดเจน ข่าวลือหรือข่าวจากแผ่นปลิว ฟังระบุชื่อบุคคลที่ทำให้สัมภาษณ์หรือให้ข้อมูลอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

(4) ควรนิยามของคำว่าบุคคลสาธารณะ หมายถึงบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไปให้ความสนใจ และสามารถที่ถูกติชมได้ ซึ่งนอกจากการให้คำนิยามของบุคคลสาธารณะแล้ว ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในหมวดว่าด้วยการความผิดฐานละเมิด โดยเพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับสื่อมวลชนในการละเมิดบุคคลสาธารณะ

โดยนำหลักการของกฎหมายต่อต้านปาปาราซซี่ (Anti paparazzi law) ในประเทศสหรัฐอเมริกา มาปรับใช้